

KÁVÉESOK LAPJA

VI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

4. szám

Kiadó és lapfajlagdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkesztő: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy félévre 8.— pengő. egész évre 16.— pengő.		Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút. 38., III. em. 17. Telefon: József 321—05 Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31 Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Külön meghívók helyett!

MEGHÍVÓ.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárósága f. é. február 25-én, (kedden) délután 4 (négy) órakor az Ipartestület tanácstermében

ÜLÉSTART

amelyre az előjáróság tagjait meghívja

Dr. Havas Nándor,
főtitkár.

Mészáros Győző,
elnök.

Német, angol és francia fogyasztási adók*

Az adózás súlypontjának az egyenes adókról a közvetett adókra való eltolódása kérdéséhez.

Irta: Dr. Koppe Frigyes, a „Hansabund“ elnökségi tagja.

A német birodalmi iparösszövetség „Fellenállás vagy leromlás“ címmel kiadott emlékiratában, az adózás súlypontjának a közvetlen adókról a közvetett adókra való áthelyezését követeli. Minthogy más gazdasági körök ugyanezt a követelést állították fel, az alábbiakban vizsgáljuk meg, hogy azoknak az álláspontja, akik ezt az elvet felállítják, mennyiben egyezik egymással.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy a közgazdaság nagyrésze azon az állásponton van, hogy ilyen áttolódás nélkül is ki lehet jönni, sőt az ilyenre irányuló követelés csak a kiadások csökkentésének szándékát gyöngíti és a takarékosági programot zavarja. Különben is lehetetlen és aggályos, hogy a tömegfogyasztás megadóztatása esetén a legkisebb existenciájú ember az élet élvezeteinek és örömeinek minimuma alá szoríttassék.

A második csoport a közvetlen adókról a közvetett adókra való áttolódásáról szólván, elsősorban a forgalmi adókra gondol, amelyet vagy kimunkálандónak, vagy pedig az osztályrendszernek megfelelően átalakítандónak tart. Ezt a véleményt — amelyre a német birodalmi iparösszövetség elnöke, dr. Duisberg titkos tanácsos hívta fel a figyelmet — a szövetségen belül sokan osztják, míg más körök ezzel erősen szembeállnak. Dr. Duisberg erre azt jegyezte meg: „Vannak az iparnak széleskörűi, akik a forgalmi adók bizonyos emelésében határozott adókönnyítések útját látják és abban az összgazdasági életre nézve semmiféle hátrányt nem találnak. Másrészt teljes jóhiszeműséggel azt a nézetet fejtik ki, hogy a forgalmi adók felemelése bármily keretekben aggályos! Sőt ezen túlmenve, a forgalmi adók lefaragását követelik.

* A Deutsche Kaffeehaus Zeitungból vettük át ezt az érdekes cikket, mely részletesen ismerteti a német, francia és angol fogyasztási adórendszereket és a német adózás problémáit.

Egy harmadik csoport ezt az eltolódást oly módon képzele, hogy az általános forgalom terheinek mérsékelte felemelése mellett a fogyasztás megterhelése is éressék el, amennyiben a bevételek biztonsága és azok szolgáltatására hivatott érdekelt gazdasági ágak fenntartását nem befolyásolják. Ezt az elvet a „Német ipari és kereskedelmi nagygyűlés“ állította fel pénzügyi és adózási programjában. Ezzel megegyezően foglalt állást a birodalmi szövetség elnöke a decemberi gyűlés alkalmával. Az ő szavai szerint „egyes ipari körök a fogyasztási adók emelésében, mint pl. a sör és dohány adójának emelésében; amennyiben az gazdaságilag elviselhető határok között mozog, nem látnak hátrányt. Ezzel szemben nemesek a közvetlen érdekelt ipari körök, de az iparosság más csoportjai azon az állásponton vannak, hogy a lehetséges megadóztatás legmagasabb határa máris eléretett.

Van egy negyedik csoport is, amely az egyenes adók mellett a fogyasztási adókra gondol. Látszólag ezen az állásponton van a birodalmi szövetség emlékirata, amikor „a nem feltétlen életszükségleti fogyasztás erősebb megadóztatását“ veti fel. Mindenesetre a továbbiakban azt jegyzi meg: „Hogy minő fogyasztási adóknak és minő keretekben lennének életbeléptethetőek és azok gazdaságilag mennyire lennének elviselhetőek, mindenkor az érdekelt iparágakkal való tárgyalások utján behatóan megvizsgálandó lenne. Egész pontosan körülírt fogyasztási adókat a birodalmi szövetség nem nevez meg.

Az ötödik csoport nemesek arra szorítkozik, hogy általában az adóterhet áttolását kérje, de egyes fogyasztási adóknak is megnevez, különösen a dohányt és alkoholt, vagy pedig negatív egyes fogyasztási cikkeket egész határozottan mentesíteni kíván a fogyasztási adók alól. Ide tartozik a bajor iparösszövetség pénzügyi programja is, amely ugyancsak „átolást“ kíván, de „csak a már az elviselhetőség határáig megadózott fogyasztási cikkek tekintetbevétele mellett“. „Amennyiben egyes fogyasztási cikkek máris túlságos adó alá esnek — mint pl. a sör és pálinka — az adótételek felemeléséről beszélni sem lehet“. Itt tehát a fogyasztás megadóztatása mellett foglalt állást, de a sör és pálinka kivételével. A

szász iparúzóik, akik többnyire a forgalom megadóztatása ellen foglalnak állást, egyéb, főként adóethikai okokból bár szintén kívánják a súlypont áthelyezését, de emellett kinyilatkoztatták, hogy nem tarthatják helyesnek, hogy egyéb adóknak terén — így a jövedelem és kereseti adóknál — előnyöket érjenek el oly áron, hogy ezáltal más iparágakra új adóterhek hártíttassanak.

Az előadottakból nyilvánvaló, hogy a súlypont áthelyezését célzó követeléseknél, ha az egyes részletekbe belemelegyünk, nagyon tarka képet nyerünk és a különböző nézetek érvényesülésének tág tere nyílik.

Nem akarjuk vizsgálni azt, hogy a különböző nézetek közül melyik érdemel legfőbb figyelmet, különösképpen nem kívánjuk vizsgálni, vajjon a Mosich-féle vélemény, hogy új adók nélkül, tehát a súlypont áthelyezése nélkül is lehet gazdálkodni, nem lenne elsősorban propagálandó, de vizsgáljuk meg egyszerűen alaposan, vajjon ez az áthelyezés egyáltalán nem, vagy nemesek a forgalmi adóra, mint legfőbb közvetett adóknak, hanem kizárólag vagy elsősorban a fogyasztási adóknak vonatkozzék. E nézet hívei legtöbbször az angol és francia fogyasztási adókra hivatkoznak. Minthogy ez adóknak rendszerét, néhány adószakembert kivéve, kevesen ismerik, az alábbiakban röviden összehasonlítjuk ez országok fogyasztási adórendszerét a német birodaloméval.

A német fogyasztási adórendszer mindenekelőtt a dohány és italok adóját ismeri, így a dohány, a sör, a hálózóbor adóját és a pálinkaegyedárúságot. A boradó ezidő szerint fel van függesztve. Ezek mellett figyelembeveendő a játékkártya és világitószerkek adója. A gyufamegadoztatás terén fel kell említeni a legújabb életbeléptetett gyufaegyedárúságot. Ezután következnek a cukor és édesítő anyagok adója. A birodalmi gyűlésen elfogadott határozati javaslat a cukoradó megszüntetését vagy csökkentését célozta. A szén és sóadó ezidő szerint megszüntek. A birodalmi adók mellett sok helyen községi adókat szednek főként italok után. E pontnál figyelembeveendő még a kávéra, teára és nyerskakaóra érvényben levő pénzügyi vámok.

Az angol fogyasztási adók, amelyre az áthelyezés hívei főként a dohány és az alkohol megadóztatására célozva hivatkoznak, a következő képet mutatják: Angolországban is nagy szerepet játszanak adózási szempontból a Németországban is adó alá eső fogyasztási cikkek. Így Anglia is megadóztatja a játékkártyákat, a gyufát, a mechanikai tűzszerszámokat, úgymint a petroleumot, valamint a cukrot és édesítő anyagokat. Adó alá esik a dohány, ami mellett a pipadohány különleges elbírálás alá esik. Az italok terén a sör mellett a szeszes italok és a hazai mesterséges borok, úgyszintén az ásványvíz és limonádé esik adózás alá. A kávéra nagy vám áll fenn, sőt a belföldi kávépótlék is adó alá esik. Anglia a bor megadóztatását nem ismeri, miután szőlő- és borteherméleése nincsen, ezzel szemben a behozott bor vám alá esik, úgyhogy ezek

JUVENTUS

FAÁRUGYÁR ÉS BERENDEZŐ VÁLLALAT

Budapest, VIII., Magdolna ucca 6/a

Ewoldt Béla tervező-iparművész
műszaki vezetése alatt.

Tervezi és készíti a kávéházi és vendéglői szakmához szükséges berendezési tárgyakat elsődrendű kiuteltben.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII., ROTTENBILLER UCCA 3!

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tojás-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91
346—68
350—16

Sürgőny cím: „Közvet Budapest“

BUDAPESTI
Telefon: József 62—63
462—64
462—65
323—07

folytán adóztatlan bor nincsen. E tömegfogyasztási cikkek mellett Anglia magát a fogyasztást is — különösen a nem okvetlen az életszükségletéhez tartozó cikkek fogyasztását is megadóztatja és így helyesíti azokat a követeléseket, amelyeket a súlypont áthelyezésének hívei Németországban is felállítanak. Az angol fogyasztási adók között szerepel a műselyemfonalak adója is, továbbá az illat és kozmetikai szerek gyártásához felhasznált szesz — a német adózási joggal ellentétesen — nem esik kedvezményes elbánás alá. Angliában csak a gyógyászati és tudományos célokra használt szesz esik mérséklés alá.

Franciaország fogyasztási adórendszere talán még szélesebb terjedelmű, mint az angol. A sóadó és dohánymonopólium mellett Franciaország nemcsak — úgy mint Németország — sör és pálinkaadót ismer, de ezenfelül a különféle borok, alma- és körtebor, ásványvizek, limonádé, valamint az azokhoz szükséges essenciák után szed fogyasztási adókat. Továbbá az ételolaj, ecet és különböző élelmiszerek is adókötelesek. Az italk megadóztatása — Angliához hasonlóan — oly széleskörű, hogy a tea és kávé mellett a belföldi cikória és pótkávé is adó alá esnek. Ezek mellett a gyarmatárúk és vanilin, automaták és biliárdok és kevés idővel elézött zongorák, továbbá arany- és ezüstárúk, játékok megadóztatnak. Mindezen adóknak mellett a szénadó is érvényben van. Ezekhez járul — Anglia mintájára — a gyógy- és védőszer adója és különösen érdekes, hogy Franciaország — a parfümök klasszikus hazája — még a toilette és parfümökkel sem hagyja figyelmen kívül. A tulajdonképpeni adóknak mellett gyakran gyártási engedélydíjakat is szednek.

A továbbiakban még a következőket kell figyelembe vennünk: A német fogyasztási adó törvényrendszer a birodalmi adók mellett széleskörben községi fogyasztási adókat is ismer. Ezek közül elsősorban a községi italadókat kell felemlíteni. Az angol és francia viszonyokkal való összehasonlítás alkalmával ezeket a községi adókat nagyon gyakran figyelmen kívül hagyják. Ezzel szemben Angliában községi fogyasztási adók nincsenek, sőt a községek az állami bevételekből, különösen az engedélydíjakból, valamint a sör és égetett szesz adójából bizonyos átutalásokat kapnak. Az új angol községi közigazgatási törvény (Local Government Act) és átutalásoknak állandó általános formájában való rendszeresítését mondja ki. Franciaország az 1918. évig a községi fogyasztási adóknak (Octroi) klasszikus hazája volt. Az 1918. február 22-iki törvény óta a községek szeszterületi italkra — palackbork kivételével — adót nem vehetnek ki. Elhelyezett egy községi alap (fonds commun) képezett, melynek útján a befolyó adóbevételekből bizonyos kulcs szerint az egyes községek részt kapnak.

Mindenestre az angol és francia rendszereket előnyösebbnek kell tartanunk, mivel a német községi fogyasztási adók rendszerének költséges közigazgatási apparátusra van szükség, ellenőrzési rendszere zaklató és az egyes községek eltérő rendszere folytán jogosítatlan és egyenlőtlen hatással jár. A német fogyasztási adórendszernek e részben erős reformlehetőségei vannak.

Ilyenek tehát az angol és francia fogyasztási adórendszerek. Egyes újítók ez adóknak átfogó jellegét félreismerik, amennyiben egyoldalúan csak egyes adóknak ragadnak ki, melyek mellett annak az egész rendszerhez való viszonya háttérbe szorul. Amikor tehát pl. a bajor iparúzókat fogyasztási adókat követelnek, de a bor és égetett szesz fogyasztásának további megadóztatása ellen tiltakoznak, vagy ha a német iparosok és kereskedők nagygyűlése a fogyasztási megterhelésnek határait meg akarja szabni a bevételekszabta lehetőségeknek és az érdekelt gazdasági ágak fenntartásának szükségének megfelelően, ez ugyanaz, mint amit a német birodalmi iparosövetség decemberi gyűlésén felszólalt első előadó: Müller-Oerlinghansen kimondott, amikor azt követelte, hogy az adóreform útja „az életmód korlátozásán át vezethető”, mely mindenestre lehetővé teszi a legszegényebbek szükségleteit kímélve, az összes különböző fogyasztási cikkek érintését.

Ugyanezt a felfogást fedi a munkavállalók nyilatkozata, amikor a német birodalmi szakszervezeti szövetség lapjában nem kifogásolja az adóterhek áthelyezését, de a leghatározottabban óv egy „antiszociális áthelyezéstől” és kijelenti:

„Bárhogy végződjék a parlamentben a pénzügyi reform körüli harc, a szakszervezetekre nézve alapelv marad: Amit a munkások a po-

Alapított 1886-ban

Herzka, Halász és Berger

vas és rézbutor-gyár

Budapest, V., Lipót-körút 10.

Teljes kávéházi és szállodai berendezések.

litikai harcban veszítenek, amit fölük nagyobb adóztatás révén elvesznek, mindent behozhatnak a megfelelően nagyobb bérekért folytatandó küzdelemben. A munkásság kombinált fegyverekkel küzd. Ahova a mozzalom politikai ágazatának hatalma nem ér el, eljut a szakszervezetek ereje. Erre gondoljanak ellenfeleink. A rossz pénzügyi reform következménye a munkabérek felállítására lenne!”

Itt, mint ott ugyanaz a nézet: ha már a súlypontot át kell helyezni, antiszociális intézkedéseket kerülni kell, melyek új súlyos társadalmi harcokat okozhatnak.

Végül legyen szabad a szerzőnek is véleményét nyilvánítani. Ha a fentebbiekben az angol és francia fogyasztási adórendszereket vázlatosan ismertettük és ebből az tűnik ki, hogy ezekben az országokban a fogyasztási adó sokkal szélesebbkörű és az élet javának oly sorára kiterjed, amelyek — hogy Müller-Oerlinghansen szavait idézzem — nemcsak, vagy csak részben, a legszegényebbek szükségleteinek fedezésére szolgálnak, ezzel távolról sem kívánom azt állítani, hogy ezek a fogyasztási cikkek Németországban is megadóztathatók, vagy megadóztatandók lennének. Jelen sorok írója inkább azon az állásponton van, hogy mindenképp meg kell kísérelni az adóprogram megvalósítását új adóterhek nélkül. Ha azonban legvégső esetben mégis a fogyasztási adókra kellene gondolni, nem lenne elégséges egyszerűen a terhek áttolásával beérni, hanem azon adók területén, amelyekre az adóterhek áthelyezése tervezetnek, alapvető rendszerkérdéseket kellene megoldani.

GALVANÓ-MAGVA

fémipari megmunkálóüzem.

Budapest, VII., Miksa-u. 9.

Speciális kávéházi fém- és alpaccaedény javítás és felújítás.

Csillárok átalakítása és színezése. Ezüstözés, aranyozás, ónozás, nikkelezés, vöröszerezés, fémszínezés, pontos munka, olcsó árak.

SZAKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

A „kereskedelmi tulajdon.”

Az előkészítési stádiumban lévő új fővárosi lakbérrendelet adja az impulzust, hogy ezzel a lapunk hasábjain már többször említett kérdéssel ismét foglalkozzunk. Az új tervezet ugyanis egyszerűen nem veszi tudomás semmiféle bérlői érdekekről, nem ismeri el a mai hősiés létfenntartási küzdelem hőseit jogosultaknak arra, hogy a véres verítékekkel szerzett és megtartott börtényhelyiségeikhez bármilyen joguk is lenne. A fizetés hogyanja és mikéntje, a felmondás és kilakoltatás bizony benne van átlóeltt, csak úgy hemzseg benne a sok „köteles” és „tartozik”, de egyelőre szó sincs benne egy kis segítőkészről, egy kis simogatásról, amivel a bizonytalanság hinárjából a biztos bázis felé terelődhetnének.

Remélhetőleg sikere lesz annak a kereskedői és iparosi törekvésnek, mely önmagával kiegyezve, egyelőre nem tendál a háztulajdonosok szemében szentségtörő „kereskedelmi tulajdon” elvének bevezetésére, hanem megelégszik az „opció” kimondásával, illetve annak a rendelethez való beiktatásával.

Ez az „opció vagy elővételi jog” jelenti a bérlőnek azt a jogát, miszerint a bérleti szerződés lejártával a rendes felmondási okok (bértartozás sértő magaviselet állag-rongálás stb.) hiányában a háztulajdonos a bérletet elsősorban a régi bérlőnek tartozik felajánlani és egyenlő feltételek mellett előjogot biztosítani minden harmadik személynél szemben.

Hogy ez az elővételi jog úgynevezett „strohmann” segítségével kijátszható ne lehessen, a javaslat által kontemplációban van egy választott bíróság, mely esetről-esetre hivatalna volna elbírálni a háztulajdonos kívánatának, illetve az új bérlő ajánlatának realitását. Ezen döntés megjelölésénél irányadó a környékbeli viszonyok és üzlethelyiségek bérállaga lenne, amivel tehát a durva kinövéseket ki lehetne gyomlálni.

Hogy ez a gyakorlatban hogyan nézne ki, azzal legközelebb részletesen fogok foglalkozni, most visszatérve az eredetileg megjelölt témakörömrre, a „kereskedelmi tulajdon” elvének külföldi újabb sikeréről fogok beszámolni. Ez már csak azért sem lehet részünkre érdektelen, mert hiszen ideig-óráig el lehet zárkózni a nyugati kulturhullámok beáramlása ellen, tartósan azonban ez a törekvés csak fiasóval végződhetik. A bérlők törvényadta joga fel-

tartóztatatlannul jön és nem lehet messze az az idő, amikor az ellentétes érdekvéviselők is be fogják látni ennek további elődázhatatlannal voltát. Addig hadd folyjanak az előcsatározások, hadd jöjjön addig a félmegoldást jelentő „opció” elvének leszegezése, az idő nekünk dolgozik és a kereskedelmi tulajdon elvének általános bevezetése véleményem szerint a legrovidebb idő kérdése.

Hogy azonban ez alatt a kényszerült intervallum alatt feledésbe ne menjen a végéltel képező elv, foglalkoznunk kell állandóan ezzel a kérdés-komplexummal, elsősorban is nekünk, akik közismerten speciális helyzetünkkel fogva ennek a küzdelemnek rohamcsapatát alkotjuk.

Bár sokszoros ismétlést jelent, pár szóval mégis előrebocsátom az elv rövid mibenlétét, hogy az elkövetkező külföldi jogszabályozás tételei könnyebben legyenek érthetőek, valamint hogy az összehasonlítást is ezáltal lehetővé tegyem.

Kiindulópontunk az volt, hogy a kereskedő vagy iparos üzlete körül rendszerint állandó vevőkör alakul ki, amely hozzászokik, hogy szükségleteit azon meghatározott helyen lévő üzletben elégítse ki és ennek következtében a kereskedő, illetve iparos javára egy bizonyos vagyoni érték fejlődik ki, ami tisztára a kereskedő munkájának, szorgalmának, üzleti zsenijének gyümölcse. Az üzletbérlet az évek során hatalmas vagyont investált bele a háztulajdonosi csupasz falakba, üzletét igyekszik állandóan modernébbé, tetszetősebbé tenni, felruhazza azt egyéni izlésével és invenciójának ezer ötletével és megnyilvánulásával, ami a bérlet felmondása után a jogutód jogtalan jogörökösbe kerül. Kifejtettem azt is, hogy ha az iskolapédáldából indulunk ki, az utjonnan épült ház üzletbérletének esetéből, a leghatározottabban szembeötlő és le nem tagadható az az úttörő munka, amit a bérlő az addig ismeretlen helyiségének bevezetésére fordít annak minél díszesebb és célszerűbb kiállítása, kellő reklámozása és rentabilissé tétele által. Bőven áldoz rá tehát időt, pénzt és vért, három olyan tényező, amellyel a piaci árak deklarált volta miatt nem is kalkulálhat cikkeinek értékesítésénél, hanem kénytelen azt a hosszú bérlet reményében üzletének megalapozásához előlegezni — talán a sohaszontmentelésára.

Ezt a befektetett üzleti tőkét, ezt a tulajdont, amit elvitathatatlanul az üzletbérlet termel, produkált egyéni kvalitásai, befektetett tőkéje és hosszú évek tövisekkel teli, szorgalmasan fáradozatlan munkájával, akarjuk megvédeni azon elgondolás alapján, ahogyan azt a nyugati nagy kultúrmentetek példája egyenesen élénk tárja.

A francia és olasz jogi elgondolás a problépriété commerciale volt az első, amely ezt az eszmei tulajdont törvénybe foglalta, ezt követte az 1922. évi olasz törvény („Provedimenti per la tutela dell'avirimento commerciale”); azonos kiindulásból, de más konkluzióval zárult a németbirodalmi törvényhozás jogvédelme, valamint ide tendálnak a svájci és osztrák jog előkészítő mozgalmak is.

A francia és olasz jogi elgondolás a probléma megoldását azonos alapra fekteti, mint a már régebben megoldott és lefektetett szabaddalmi és szerzői jogok védelmére. Ahogy ma már minden kultúrmentzet jogvédelmet nyújt a feltaláló találmányának, a szerző szerzeményének védelmére, jogbástyát kell statuálni az üzletbérlet hasonló eszmei vagyonának megmentésére, nehogy az szabad prédája lehessen a spekulációs vagy mérhetetlen étvágyú, gazdasági megsemmisítést előidéző kihasználásnak.

A másik elgondolás, amit a német törvényhozás valósított meg, már nem ilyen absztrakt jogi alapokon nyugszik. A német törvény a társadalmi együttlét létfeltételeként elismert tisztesség, a tisztességes verseny fogalmából indul ki és a tulajdonnak a köz érdekében való korlátozását használja fel ezen kihasználás eliminálása céljaira.

A kereskedelmi tulajdon elvének legújabb sikere az angol jogban lefektetett szabályozás, melynek különlegesen nagy értékét abban kell látni, hogy az angol konzervatív és csak lassan okkupálható jogbölcsélet is megnyitotta immár nehezen nyíló kapuit a bérlői igazság kodifikálása előtt és ezzel njabb, szinte dönthe-

Tejszint

csemege vaját

sajt különlegességeket

legversenyképesebb

áron szállít

Glória Tej és Tejtermék Kereskedelmi Vállalat

Budapest, V., Hollán ucca 9. szám.

Telefon: Aut. 190-12.

MERGÉ GUMMIPADLÓ

Kávéházak és vendéglők légfűtéses berendezését

szak szerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Elsőrendű
kivitel!

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Alapítva
1899.

Gazdaságos
tüzelés!

tellen bizonyítékát nyújtotta az elv abszolút igazának és létjogosultságának.

Az angol jogszabályozás rövid ismertetését az alábbiakban adom közlé:

Az üzlethelyiségek bérletét Angliában legújabbban az 1928 év március 25-én életbeléptetett törvény szabályozta. E törvény sok olyan szociális szelleműt áthatott rendelkezést tartalmaz, amelyek az üzlethelyiségek védelmét biztosítják a tulajdonos és bérlő közötti jogviszony terén figyelemreméltó új szempontokat vetnek fel.

Ha a bérlet a háztulajdonos felmondása vagy a szerződés lejártá követő kezében ér véget, úgy a bérlő az üzlethelyiségben az általa vagy jogelődje részéről végeztetett kisebb-nagyobb javításokért vagy átépítési munkálatokért a bérbeadótól kártérítési összeget igényelhet, feltéve, hogy az eszközölt változtatások a bérleti helyiség, illetve az egész épület értékét lényegesen emelték és olyan természetűek, hogy azok eltávolítására a bérlő nem jogosult. A kártérítés nagysága sem az érték-növekedést nem haladhatja meg, sem nagyobb nem lehet, mint az az összeg, amelybe a foganatosított javítások kerülnek, ha azok csak a bérlet megszűnése után történtek volna.

Az értéknyagobódás összegszerű megállapításánál tekintetbe veendő, hogy a régi bérlő elköltözése után az üzlethelyiségnek mi lesz a rendeltetése. Amennyiben szükségessé válik a korábban eszközölt átalakítások eltávolítása, vagy átépítési munkálatok foganatosításának, avagy a helyiség az eddigittől eltérő célra vétetik igénybe, úgy az ezekből keletkező költségek a kártérítés összegébe beszámítást nyernek. Nem hagyható figyelmen kívül e tekintetben annak az időköznek pénzbeli egyenértéke sem, amely a bérlet megszűnése és a célszerűtlennek bizonyult régi átépítés lebontása, illetve az újnak megtörténte vagy az üzlethelyiség esetleg szükséges másirányú felhasználásának lehetővé válásáig elmúlik.

A bérlőnek nincs kártérítési igénye abban az esetben, ha az üzlethelyiségben a javítás a törvény életbeléptetést megelőzőleg vagy legkevesebb három évvel a szerződés lejártá előtti valósult meg, avagy valamely egyéb törvényes intézkedés kötelezte arra. Nem követelhető a bérlő részéről kártérítés akkor sem, ha erre vonatkozó igényének bejelentését követően két hónapon belül a háztulajdonos értesíti, hogy a bérleti szerződés megújításába beleegyeznek olyan bérösszeg és időtartam kikötésével, amint — ha ezirányban megegyezés a felek között nem lehetséges — a választott bíróság megfelelőnek tart. Ily esetben a választott bíróság olyan feltételeket szab meg, amilyeneket az addig fennállott szerződés rendelkezéseinek tekintetbevételével valamely jóakarátú bérlő, illetve bérbeadó az üzlethelyiségről fizetni, illetve elfogadni hajlandó volna.

Az épület vagy üzlethelyiség bérlője az épületben tervbevetett javításokról a tulajdonosnak a vonatkozó adatok vagy tervrajz kíséretében jelentést tenni tartozik, amiből a végrehajtandó javításoknak világosan ki kell lünnie. Ha e jelentés kézhezvételétől számított három hónapon belül az abban foglaltak ellen a háztulajdonos kifogást emel, úgy a bérlő választott bíróság egybehívását kívánhatja, amely a felek meghallgatása és a tényállás megvizsgálása után a szándékolt változtatások megfelelő vagy meg nem felelő voltáról döntést hoz.

Amennyiben a tulajdonos fenti idő alatt a tervezett javítások ellen nem tiltakozik, vagy azokat a választott bíróság kivételnek mondja ki, úgy végrehajthatók. A javítási munkálatok szabályszerű befejezéséről a bérlő a tulajdonostól igazolványt kérhet; ennek megtagadása esetén a bérlő kívánságára, a választott bíróság állítja ki az igazolványt.

Abban az esetben, ha a javításokat és átalakításokat a bérlő a tulajdonosnak való bejelentés elmulasztásával végezteti el, vagy bejelentés után azok ellen a tulajdonos kifogást emel anélkül, hogy a bérlő emiatt választott bírósághoz fordulna, úgy minden kártérítési igény semmis.

Kártérítést igényelhet a bérlő még akkor is, ha az ő vagy jogelődje által legalább öt év óta üzött ipar vagy kereskedés olyan vevőkört hozott létre, ami a bérleti helyiségnek a korábbinál magasabb összegért történő kiadását lehetővé teszi.

Ellenben a szerzett vevőkör elvesztéséért járó kártérítési igény eliesik a régi bérlő számára, ha a vonatkozó összeg bejelentését követő két hónapon belül a bérbeadó a szerződés megújítására késznek nyilatkozik és — megegyezés hiányában — a választott bíróság útján megállapított bérleti feltételeket elfogadja. Nem fizetendő kártérítés oly esetben sem, ha a bérlő mondja fel a szerződést, illetve azt nem újítja meg.

Ha a bérlő azzal érvel, hogy a vevőkörének elvesztése következtében szenvedett anyagi károsodásért a részére nyújtandó ellenérték nem elegendő, úgy kártérítési összeg helyett bizonyos határidőn belül új szerződés kötését indítványozhatja. Ez esetben a választott bíróság, ha a bérlő álláspontját magáévá teszi, a feleket legfeljebb 14 évi időtartamú, megfelelő feltételekkel körülhatárolt új szerződés kötésére utasíthatja. Ennek biztosítania kell a háztulajdonos számára azt a jogot, hogy hét év letelte után kártérítés fizetése ellenében a szerződést megszüntetheti, feltéve, hogy legalább 12 hónappal korábban a bérlőnek írásban felmondott. Azonban új bérleti szerződés kötésére nem kötelezhető a háztulajdonos akkor, ha a szóbanforgó helyiségeket saját részére szükségli, vagy ha az épületet lebontani vagy átépíteni szándékozik, avagy ha valamely más okból méltánytalan volna őt ilyenek elfogadására kényszeríteni.

A kártérítési összeg meghatározásával kapcsolatos fitéletében a választott bíróság a bérlőt üzletének vagy iparának a régi helyiségtől egy bizonyos kijelölt távolságon belül való folytatásától eltilthatja.

Ha igazolás nyer az, hogy az üzlethelyiség részben vagy egészen lebontásra kerül, illetve más célra fog felhasználást, úgy e körülmények a választott bíróság részéről kellőképpen meglegendők.

A háztulajdonos jogosult a kártérítési összeget kifizetés helyett az üzletbérlet levonni, ugyanígy jogában áll a bérlőnek is az illető kártérítési összeggel kibebírt bérösszeget fizetni.

Amennyiben a bérleti helyiség részben üzleti vagy ipari, de részben más célra is használtatik, úgy a törvénynek csupán a javításokra, illetve átalakításokra vonatkozó rendelkezései és ezek is csak azokra a helyiségekre nézve érvényesek, amelyekben tényleg üzleti vagy ipari tevékenység folyik.

Röviden ez volna tehát a külföldi legfontosabb jogrendszernek kivonata és dióhéjba foglalt kritikája. Természetesen kellő átfutással, a mi speciális viszonyainknak megfelelő átdolgozás nélkül egyik rendszer sem ültethető át a mi jogrendszerünkbe, mint ahogy a délszaki növényeket — bármennyire szépek is legyenek azok — elsorvadásuknak veszélye nélkül nem plántálhatunk át idegen égvő és éghajlati viszonyok behatása alá. A külföldi példák csak útmutatásul szolgáljanak, csak batorságot öntő injekciók legyenek, hogy azoknak erkölcsi támogatásával, a mi speciális viszonyainkhoz idomítva, jmi is sikerre vilhessük veritékes munkánk gyümölcsének bebiztosítását. Tudatában lehessünk annak munkánk közepette, hogy nem aratja le más, amit mi vetettünk el!

Katona István.

Kolényi Kornél

Konzervgyár

Budapest, IX., Kíniss ucca 25.

Telefon: József 323-00. — Cég alapítva: 1879

J a m m j e i e l s ő r a n g u a k !

Kajsziabarack-íz minőségben fölülmulthatatlan

Kapható a Budapesti Kávéok Áruforgalmi Részvénytársaságnál.

gyéresi Szász

Prima sonka

elismerten a legjobb, finom zamatú különlegesség.

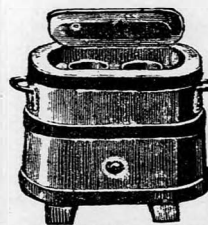
Budapest, VIII., József körút 65. szám.

Bejárt: Csepregy u. 1. ☉ Telefon: J. 455-88.

Stauffer

sajtok vezetnek!

Alapított 1888.

ANGER ANTAL

ezüstkoszorús kádármester

Budapest, VII. Klauzal-ter 5.

Telefonhívó: József 401-67

Minden e szakmába vágó munkát: úgy mint fagyalt-
apparátokat és mindennemű
cukrászedszereket, valamint
horodákat, kádákat, stande-
rúkat stb. javított és készített
kis és nagy mennyiségben
úgy helyben mint vidéken.

LINOLEUM ÉS GUMMI

BURKOLÁSI SZAKVÁLLALAT

CSÁSZÁR IMRE Budapest, IX., Lónyay-u. 11.

Telefon: Automata 887-49

Ajánlatok díjmentesen!

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

THONET-MUNDUS

EGYESÜLT MAGYAR HAJLÍTOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST

IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

és kerítiszékek kaveházak, vendéglők,

szállodák számára, közismerten leg-

elsőrendű kivitelben.

PREISZ MIKSA

gőz- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyártelep és főüzlet: VI, Kazár ucca 9.

Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 órától este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyert.

Hivatalos rész

■

Budapest Székesfőváros Tanácsa.
6201—1930. IX.

TÁRGY.

Intézkedés a munkanélküliség enyhítése tárgyában hozott közgyűlési határozattal Müller Antal elfogadott indítványa ügyében, a tanács IX. ügyosztályt érdeklő s a tanács számára adott utasítás végrehajtása érdekében.

HATÁROZAT:

A székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése 1929. évi december hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlésében foglalkozott a fővárosban mindinkább növekedő munkanélküliség enyhítésének kérdésével és az orvoslásra alkalmas módokat között elfogadta Müller Antal bizottsági tagnak azt az indítványát, hogy a fővároshoz, annak ügyeire és intézeteire esakis magyar honosokat lehessen alkalmazni, akik között előnyben kell részesíteni a budapesti állandó lakosokat. Amennyiben pedig elbocsátások történének, úgy először a nem magyar honos, és másodsorban a nem budapesti állandó lakost kell elbocsátani. Ugyancsak elfogadta a közgyűlés azt a folytatlagos indítványt is, hogy az alkalmazottak felvételénél, illetve elbocsátásánál hasonló szempontok szerint történő eljárásra kéressenek fel az összes fővárosi munkaadók is és evégből az összes gyárak, intézmények és vállalatok vezetőségéhez megkeresés intéztesse.

A közgyűlés által elfogadott indítvány alapján és áthatva attól a meggyőződéstől, hogy az alkalmazásoknál és elbocsátásoknál az indítványban megjelölt sorrend szerinti egyöntetű eljárás a fővárosban uralkodó munkanélküliség és nyomor enyhítését határozottan fogja előmozdítani, a tanács felkéri a Kereskedelmi és Iparkamarát, az összes fővárosi ipartestületeket, valamint az összes fővárosi ipari, kereskedelmi és gazdasági jellegű egyesületek és szövetségek vezetőségét, hogy a kötelezőkbe tartozó fővárosi munkaadókat az indítványban foglalt elvek figyelembevételére és végrehajtására iránt megkeresni legyen szives.

Erről a tanács a IX. ügyosztályt, a Kereskedelmi és Iparkamarát, a fővárosi ipartestületeket, valamint a fővárosi ipari, kereskedelmi és gazdasági jellegű egyesületek, szövetségek vezetőségét értesíti.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1930. évi január hó 16. napján tartott ülésében.

Buzáth s. k.
h. polgármester.

*

Budapest Székesfőváros Tanácsa.
19.705—1930. VI. szám.

TÁRGY:

A nyilvános helyiségben beszédett vigalmi adó általánosságára.

HATÁROZAT:

A tanács a Budapesti Kávésok, továbbá a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének kérelmére a vigalmi adóról szóló szabályrendelet 6. szakaszában nyert felhatalmazás értelmében megengedi, hogy a budapesti nyilvános helyiségek tulajdonosai a nyilvános helyiségben

1. játszott kártya vagy ezzel egy tekintet alá eső bármely más játékkért szedett használati díj, vagy a vigalmi adó kivételével a játékkal kapcsolatban bármily más címen szedett bevétel után a főváros részére beszedendő 25%; továbbá

2. az étel és ital felszolgálása közben az étel és ital felszolgálásán kívül zenével, énekkel, előadással, stb.-vel nyújtott, de belépőjegy váltásához vagy belépődíj fizetéséhez nem kötött szórakozásban résztvevőkre személynként és esetenként az ideiglenes hatályal módosított szabályrendelet 4. §. III. bekezdés a) és b) pontjai értelmében 4, illetve 8 fillérben megállapított adót az 1930. január hó 1-től kezdődőleg, további intézkedésig, de legtovább 1930. december hó 30. napjáig terjedő időben havi általánosszággal megváltassák.

A tanács egyúttal azon nyilvános helyiség tulajdonosai részére és terhére, akik az általánosszággal nyújtott kedvezmény engedélyezését írásban kérelmezték és akik az 1929. évi április hó 25-én kelt 31.818—1929. VI. sz. tanács-határozat rendelkezéseinek pontosan eleget tettek, vagyis az elmúlt 1929. évről

megállapított vigalmiadóátalányt teljes egészében beszolgáltatták, az 1. és 2. pontban részesedett adóra vonatkozólag az általánosszággal havi összegét az 1929. évi utolsó hónapjában a kártya, stb. játék díja után, illetve belépődíj nélküli szórakozásban résztvevők után megállapított s beszolgáltattott általány 75, szóval hetvenöt százalékában állapítja meg végérvényesen.

Az általány kiszámítására, beszolgáltatására vonatkozólag az 1928. évi június hó 14. napján kelt 90.198—1928. VI. és az 1929. évi április hó 25. napján kelt 31.818—1929. VI. számú tanács-határozatokban foglalt rendelkezések változatlanul érvényben maradnak.

A jelen határozat értelmében a folyamodó nyilvános helyiség tulajdonos terhére kiszámított általány az egész hónapra vonatkozik, ezen havi általányösszeg mérséklése azon a jogcímen, hogy a kártyajáték csak a hét bizonyos napjain, esetleg csak a hónap néhány napján történt, nem kérelmezhető.

Ha azonban a nyilvános helyiség tulajdonosa a közönségnek zenével való szórakoztatását vagy pedig a kártyajátékot végleg, de legalább is egy teljes naptári hónapra bezárólag és ezt a körülményt a megszüntetést követő 3 napon belül, a pénzügyi ügyosztálynak írásban bejelenti, úgy a megszüntetést követő hónap első napjától kezdődőleg az általány további befizetése alól mentesülni fog. A bejelentés késedelmes megtétele esetén a bejelentést követő hónap első napjától kezdődőleg fog a bejelentés figyelembe vételni.

Mint hogy a zenével nyújtott szórakozásban résztvevők után a fővárost megillető vigalmiadóátalány megállapítása s szórakoztatás nemének és idejének figyelembevétele mellett történt, a tanács a szabályrendelet 10. §-ában körülírt jogkövetkezmények terhére mellett kötelezi a nyilvános helyiség tulajdonosait, hogy a szórakoztatás nemének (cigány-, szalonzene, ének, hangverseny, stb.) és idejének (csak délután vagy este is) minden megváltoztatását nyolc napon belül jelentse be.

A megállapított vigalmiadóátalányt minden hónapban előre, legkésőbb a hónap 20. napjáig feltétlenül be kell szolgáltatni, mivel ellenkező esetben a tanácsnak jogában áll, minden külön értesítés nélkül, az általánosszággal nyújtott kedvezményt azonnal visszavonni és a vigalmi adóról szóló szabályrendelet általános rendelkezéseit alkalmazni. Ugyancsak ezek a rendelkezések nyerne alkalmazást akkor is, ha valamelyik nyilvános helyiség tulajdonosa az adónak általánosszággal nem kérelmezi, vagy pedig, ha az általánosszággal ezt a módját és a megállapított általányt nem fogadja el.

Amennyiben a nyilvános helyiség tulajdonosa a terhére megállapított általányt minden hónapban a hónap 20. napjáig pontosan beszolgáltatja és egyebekben is az általánosszággal feltételeit pontosan betartja, a tanács a vigalmi adóval kapcsolatos könyvvezetési kötelezettség alól, továbbá az adóköteles bevétel adatainak bejelentése alól felmenti, úgy szintén az ellenőrzés alól is mentesíti.

Erről a tanács a pénzügyi ügyosztályt a szükséges intézkedések megtétele végett, a számvevőseget, végül pedig az érdekelt nyilvános helyiségek tulajdonosait az ipartestületek előnökei útján értesíti.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1930. évi február hó 13. napján tartott ülésében.

Dr. Buzáth s. k.
h. polgármester.

A bolfbérlők védelmét és a túlzott bolfbérlők leszállítását követelik a bérlőérdekeltségek

Legutóbb az OMKE-ben értekezletre gyűltek egybe az érdekeltség Vértés Emilnek, az OMKE alelnökének elnöke alatt. Az értekezleten Varannai Aurél dr., az OMKE titkára ismertette a főváros új szabályrendelének tervezetét és hangsúlyozta, hogy a most nyilvánosságra került tervezet teljesen elejtette a bolfbérlők védelmének elvét. Javasolta, hogy az érdekeltségek indítsanak mozgalmat a bolfbérlővédelemnek a fővárosi lakbérabszabályrendeletben való biztosítására olyan formában, hogy öt évi bérleti időtartam után a szabályrendelet előbérleti jogot juttasson a régi bérlőnek és nehogy ez kijátszható legyen, a bérlő bírói bérmegállapítást kérhessen. Mészáros Győző a francia „kereskedelmi tulajdon”-nak a lakbérabszabályrendeletbe való átültetését kérte azzal, hogy törekedjenek az érdekeltségek a méltányos bérlő-

védelem érdekében a háztulajdonos érdekeltséggel való megállapodásra. Simkó Gyula, a Könyvkereskedők és Könyvkiadók Egyesülete képviselőjében nem elégszik meg az előbérleti jognak a régi bérlő számára való biztosításával, hanem indokolatlan felmondás esetén kártérítési jogot követel.

Vértés Emil elnök hangsúlyozta, hogy az érdekképviselők akciójüának két irányban kell megnyilvánulni: elsősorban a magas boltbérek mérséklésére kell törekedniük, lehetőleg a háztulajdonosok érdekeltségével egyetértésben, másodsorban pedig a bérlők védelmének intézményes biztatására, az opció jogának a lakbérabszabályrendeletben való megvalósításával. Visontai György dr. (Vas-kereskedők Országos Egyesülete), Steiner Gyula (Sütők Ipartestülete), Fáy Sándor (Lakók Szövetsége) és Jaszenovits Géza (Baross-Szövetség) felszólalása után az érdekeltségek elhatározták, hogy feltétlenül tárgyalni fognak a háztulajdonosok szövetségével a túlzott bérek méltányos leszállításáról, továbbá az intézményes bérlővédelemnek az új fővárosi lakbérleti szabályrendeletben való megvalósításáról.

A háztulajdonosokkal való tárgyalások a legközelebbi napokban meg fognak indulni.

Italmérségi illetékek kivétele. Az italmérségi illetékek 1927—29. évi ciklusa lejárván, az 1930—1932. évekre szóló kivétel adatai most tételtek közszemlélre az egyes kerületi előjáróságoknál. Mindenkinek érdekében áll, hogy azokat megtekintse és amennyiben azok kivételét sérelmesnek találja, felszólamlását 15 napon belül nyújtsa be. Eddigi információnk szerint az illeték kivétele a viszonyok méltánylásával történt, mindazonáltal, ha valakinek észrevételei lennének, forduljon további útbaigazítás végett az ipartestületi irodához.

Hacker és Társa
chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Sip-u. 6.
Telefon: József 354—55.

Hereg
Husáru ESTERHÁZY csemege

budacsnyai borok.

Fővárosi lerakat: VII, Rottenbiller-u. 58
Telefon: József 435—24.

Füstöltárú különlegességek.
Elsőrangú gépsonkák.
Finom felvágottak.
Pástétom-konzervek.
„Jestor” ételízesítő.

Garantált prima
habtejszint

literenként

Csak viszonteladók: P 2.24-ért egy órán belül
nak. Évi kötésre is. házhoz küldjük

Telefonszámok: 853-64 és 843-98.

TÖKELTES

AZ

Optima
JÁTEKKÁRTYA
GÁRTHA HAMBURGER, BIRKHOLZ
PARIS NYOMDAIPAR SZERVIZTÁRSÁG
BUDAPEST
TELEFON L. 902-57. 903-46

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

Adóközösségi közlemények

*

Felszólamlási tárgyalások. Január 27-én tárgyalta az adóközösségi felszólamlási bizottsága a beérkezett 36 felebbezést. A bizottság tárgyalásait dr. Országh Sándor pénzügyi titkár vezette, a bizottság tagjai: Weingruber Ignác, Horti Károly, Gerő Aron, Ottó Dezső és Neufeld Káorly voltak, az előadói feladatot: dr. Havas főtitkár teljesítette, jegyző Tomesányi Lajos volt. A bizottság a kitűzött felebbezési tárgyaláson a felek meghallgatása után a tényállás alapos megvizsgálása után bírálta el a kérelmeket és sok esetben helyt adott az előterjesztett érvelésnek.

Ezzel a kivetés munkája véget ért és most az adóközösség tagjainak feladata, hogy kötelezetteiknek pontosan feleljenek meg.

Nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy az átalányaiak fizetésével késedelmeskedő tagokat az adóközösség vezetése kizárhatja, illetőleg ez iránt a minisztériumnál előterjesztést tartozik tenni.

HIREK

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Február hó 20-ig megfizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Február 25-én, kedden d. u. 4 órakor előjárásági ülés.

Február 28-ig benyújtandók a kereseti jövedelmi és vagyonadóvallomások.

Március 5-ig esedékes az 1929. évi I. negyedévi házbér második részlete.

Március 6-ig befizetendő a nem átalányozott zenés kávéházak vigalmi adója.

Március 10-én fizetendő a Budapesti Kávésok Fényüzési és Forgalmi Adóközösségének fényüzési és forgalmi adóátalánya.

Március 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, a kik nem tagjai az adóközösségnek.

Befizetendő a kereseti, jövedelmi és vagyonadó I. negyedévi részlete.

Befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

Benyújtandók a járdafoglalás engedélyezése iránti kérvények.

A munkanélküliek segélyezésére szolgáló gyűjtés folytatandó és annak eredménye hetenként beküldendő.

A Magyar Kávésok Évkönyve megjelent.

*

Grüner Gusztáv aranylakodalma. A budapesti kavésipar úttörőinek egyike a régi generáció érdemes tagja. Grünek Gusztáv e hó 15-én ünneplő aranylakodalomát nevével szűl. Stern Helénával. Igaz örömmel köszöntjük a friss egészségnek örvendő jubilálás házaspárt, kik családi körben ünneplik meg ezt a ritka évfordulót. Ha még megemlítjük azt, hogy Grünek Gusztáv és neje ipartestületünk népszerű elnökeinek: Mészáros Győzőnek apósa és anyósa, meg vagyunk győződve, hogy kartársaink kivétel nélkül örömmel üdvözik a régi idők ünneplő tanuit.

Tragikus eset. A napilapok részletesen megírták, hogy Koch Tivadar fiatal kartársunk egy kellemetlen végrehajtási eset okozta pillanatnyi felindulásban fegyvert fordított önmaga ellen. — Örömmel értesülünk, hogy Koch Tivadar — bár súlyos sebet ejtett önmagán — állapota jobbra fordult, a veszélyen túl van és felépülése most már biztosan remélhető. E szomorú alkalomból ipartestületünk dr. Dési Géza országgyűlési képviselőtől a következő levelet kapta:

„Mélyen tisztelt Elnök úr! Kedves barátom! Fájdalmas megilletődéssel értesültem szerencsétlen kartársadnak, Koch Tivadarnak szívbetegséggel szomorú ügyéről. Sajnos, nem észleltem az esetről van szó, mert benne van egész szakmánknak a balsorsa, a sűrűn ismétlődő tragédiák szinte végzettszerűen ezt bizonyítják. Mint tiszteltre és jobb sorsra méltó iparodnak régi igaz hive és barátja, őszinte együttérzéssel veszek részt bánatodban és aggódó lélekkel figyelem sorsdöntőn nehéz küzdelmeidet. Szívbeli kötelességemnek érzem, hogy súlyos helyzetetek lehető enyhítésére, készséggel felajánlom baráti jóindulatomat és tevékeny együttműködésemet, örömmel és meggyőződéssel állok igaz ügyetek szolgálatára. Nagyon kérek, hogy igénytelen nyilatkozatomat tudomásul venni és tiszteletreméltó iparoddal közölni méltóztatással, őszinte nagyrabecsüléssel igaz hived és barátod Dési Géza sk.”

Tisztelt Kávés Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak is **Zwack-féle Golf-Orangead**-ot szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nincs kátrányfestékkel festve.

A vigalmiadó átalányozása. Lapunk más helyén szösz szerint közöljük a székesfőváros tanácsának határozatát, mely az ipartestület akciójának újabb sikerét jelenti. A határozat szerint a múlt évben fizetett átalányok további 25 százalékkal mérsékeltek. Meg kell említenünk, hogy átalányt csak azok kaphatnak, akik 1929 évi hátralékaikat kiegyenlítették. Ugy ezek, mint azok a kartársak, akik az átalányozást eddig nem kérték, február 20-ig kérhetik póllólag az átalányozás elrendelését.

A prágai sonka és a magyar szalámi elnevezés védelme. A csehszlovák kormány előterjesztést tett a magyar kormányának a prágai sonka elnevezés védelme tárgyában. A magyar kormány válaszában arra az álláspontra helyezkedik, hogy a valódi prágai sonka elnevezés elég védelemben részesül azáltal, hogy a magyar kormány elrendeli, hogy a Magyarországon előállított sonkát kis ólomzárral lássák el, amelyen az előállító neve áll; ezenkívül a sonka bőrös felületén magyarul alkalmazkazzák a „prágai sonka” megjelölést. Miután ez a megoldás a csehországi húsfüstölőket nem elégíti ki, ezek állásfoglalása alapján a csehszlovák kormány újabb előterjesztést tett Budapesten oly értelemben, hogy a Magyarországon előállított sonkát szabályként sohasem jelöljék prágai sonka elnevezéssel és hogy a magyar előállító nevével ellátott ólomzár úgy legyen elhelyezve a sonkán, hogy azt a vevő azonnal észrevegye. — Ezzel szemben a csehszlovák kormány felajánlja, hogy oly intézkedéseket hajlandó bevezetni a magyar szalámi védelmére, amilyeneket a magyar termelők, illetve a kormány csak kívánna. A magyar szalámi előállítás helyét a Csehországban forgalombahozandó árukhoz eddig is feltűnő módon kellett megjelölni.

Cukraszok nyílt árusító üzleteinek esti zárórája. A cukraszüzlet (cukraszádák) záróráját a m. kir. belügyminiszter 156.045—1926. VIII. számú körrendeletével az ország egész területére, május, június, július és augusztus hónapokban éjjeli tizenkét órában, az évnek szeptember—április szakában éjjeli tizenegy órában állapította meg.

Rendelt készül az alkalmazottak elcsábításáról. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az érdekképviseletekhez, melyben javaslatot kér, hogy milyen rendszabályokat tartanak célra vezetőnek a mindinkább divatbajjövő munkáscsábítás megállítására. A kereskedelmi miniszter leiratában élesen megbélyegzi a gazdasági verseny elfajulásának ezt a szokatlan formáját, amit az idők elő, hogy egyes cégek nem vesződnék a munkásérettéssel, hanem elcsábítják a más üzemekben begyakorolt munkásokat.

Kártérítési per ki nem adott közvetítési cédua miatt. Egy kávéházi felszólaló kártérítési pert indított munkaközvetítő vezetője ellen, azon a címen, hogy az általa kért közvetítési cédua kiadását megtagadta, ennek következtében nem léphetett be üzletbe. Igénye 14 napi fizetés, elmaradt kereset fejében 140 pengő (kamatok, költségek) volt. A pert dr. Kolb járásbíró tárgyalta. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a következő ítélet hozta: „Felperes keresetével elutasítom, mint teljesen alaptalant, mert a bizonyítási eljárás során kiderült, hogy a kávé, kinek üzletébe a közvetítési lapot kérte, nem is kívánja alkalmazni, de ha felperes akarta volna is alkalmazni, alperes akkor sem lett volna kötelezhető a cédua kiadására. Alperes azon állítását hogy a munkaközvetítő nem cédualt, hanem munkát kíván közvetíteni, a bíróság elfogadta. Egyébként cédua nélkül is módjában van a kávésnak munkást felvenni és a munkásnak elhelyezkedni. Ezen indokoknál fogva a keresetet elutasítom. Az ítélet jogerős.”

A segédidő igazolása. A kereskedelmi miniszter Sopronmegye alispánjához küldött elvi határozatában kijelentette, hogy a segéd szakbavágó idejének igazolása nem fogadható el hitelkérdésnek akkor, ha az ipartestület úgy a munkába való belépést, mint a munkából való kilépést minden megjegyzés nélkül egy és ugyanazon napon igazolta. Az ipartestület által ilyen szabálytalanul igazolt gyakorlati idő csak abban az esetben fogadható el a szakképzettség igazolására, ha az iparigazolványért folyamodó ez idő alatt legalább a munkásbiztosító pénztárnál a munkaadó által be volt jelentve és azt igazolni tudja.

A házbérrügyben kibocsátott felhívásra eddig mindössze 15 ipartestületi tag küldött be választ. A válaszok késedelme miatt az ipartestület vezetőségének nincs módjában az ügyet érdemben lefolytatni.

Kávéházi üzletvezetőnek ajánlkozik hosszú bizonyítványokkal rendelkező fiatalember, aki az üzlet keretében tartozó mindennemű ismereteken kívül könyvelésben és levelezésben teljesen járatos. — Szíves érdeklődőknek felvilágosítást a Magyar Korona kávéház tulajdonosa nyújt.

Közszükségleti cikk-e a pálinka? Egy kihágási ügyből kifolyólag az egyik hatóság kérdést intézett a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamrához arra nézve, hogy a pálinka és általában az égetett szeszitalok közszükségleti cikknek tekinthetők-e? A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a megkeresésre adott válaszában megállapította, hogy a pálinka és általában az égetett szeszitalok a táplálkozáshoz nem feltétlenül szükségesek, sőt bizonyos mértéken túl való élvezésük az emberi szervezetre károsan hat. Erre való tekintettel és arra is, hogy pálinka és az égetett szeszitalok élvezése egyes államokban törvényileg is el van tiltva, forgalombahozataluk vasárnapokon Magyarországon is tiltva van, de máskülönben is a közszükségleti cikkek körébe való sorolásukat nem az országos szokás, sem a kifejlesztett gyakorlat nem indokolja, s így a fellejtett kérdésre a kamara határozott nemmel felelt.

Foglalási sorrend az adóbehajtásnál. Közadó-hátralékok fejében a zálogolás a közadókezelési szabályok szerint a következő sorrendben történik: Elsősorban az adós készpénze, értékpapirjai, arany- és ezüstművei (drágaságai) kerülnek foglalás alá. Ha ezek lefoglalása nem nyújt a kielégítésre elég alapot, az adós munkabérének, fizetésének, ellátási díjának letiltása következik. Harmadsorban kerülnek foglalás alá az adós készpénzkövetelések (házbér- vagy haszonbérkövetelés, takarékbetét s egyéb követelések.) Végül ha még mindig nincs a közadótartozás teljesen biztosítva, az ingóságok zálogoltatása kerül a sor. Szolgálati illetmény vagy követelés lefoglalása után az ingóságok csak akkor zálogolhatók, ha a tartozást az illetmények lefoglalható része hat hónapon belül sem fedezi, illetve ha a követelések kétesek vagy csak hat hónap után járnak le. A zálogolás folytatásának akkor is van helye, ha a szolgálati illetmények elégtelensége utólag derült csak ki, vagy a végrehajtást szenvedő követelése a lejáratkor nem folyt be, vagy a követelés fennállása s összege utólag vált vitássá.

Nagy fűtőképeségű „Phönix” nürnbergi örök-égy kályhák 1 drb 1000□ és 1 drb 700□-es eladó a Club-kávéháznak, V. Lipót körút 16. Ugyanott vas- és faterrace székek is kaphatók.

Hitelesített üveg és kávéházi porcellánig rendkívül jutányos áron kapható. Fried Zsigmond és Fia kávéházi vendéglői berendezők Budapest, VII., Király-utca 39.

Budapesti KRÉTA Vegyészeti Gyár és Kereskedelmi Részvénytársaság
IX. Közköztér ucca 12. Telefon: 458—37.
Kiváló minőségű kávéházi tábla-kréta és dákó-kréta
gyártmányai kaphatók a Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nél Budapest, VIII. József körút 38. Telefon: J. 392-77.

VILÁGÍTÓ
TELEFON: 416-19
Dokorés Korein
BUDAPEST RÁKÓCZI-UT 34
CÉGTÁBLAK

Villanyszerelés
motorok, szellőzők és csillárok,
BENE ÉS WEIN
okl. gépészmérnököknél.
Budapest, VIII., Práter-utca 6. szám.
Telefon: József 463—32 és J. 463—33.

Megérkezett
a világhírű Münchener
Salvator
Idénysör - különlegesség
Hordóban és palackozva kapható a magyarországi vezérképviselőnél
Mezey és Társa
cégnél, Budapest, VII. Egressy út 20c. Telefon: József 324-61

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T. VIII., József körút 38. Telefon: J. 392—77

E helyen is felhívjuk vevőink figyelmét TEA ÜGYBEN szétküldött leveleinkre és azon feleinket, akik teaszükségletüket a múlt szezonban még nem általunk fedezték, kérjük, mielőtt az őszi szezon képesen teaszükségletük beszerzésével foglalkozna, adjanak nekünk módot arra, HOGY TEAKEVEREKEINKET KIPROBÁLJÁK. E speciális keverékeket a múlt év folyamán vezettük be és azok a legelőkelőbb üzletekben a legteljesebb megelégedésre vannak használatban. Tudvalevő, hogy a tea tekintetében az angolok a leghozzáértőbbek és ezen keverékeink — mint ahogy már annak idején ismertetésünkben említettük — angol rendszer szerint készülnek és eredeti 5 és 250 kg. ládában kerülnek forgalomba. Elmult szezonban nagyszerűen bevált esomago-lási mód bevezetésére az indított bennünket, hogy a vevőnek ne kelljen egyszerre nagymennyiségű teát raktáron kibontva tartani.

JAMEKBEN ÉS IZEKBEn a piacot most, hogy az új áru piacra került, a legkülönféle áron, a legkülönfélébb minőségekkel árasztják el Vevőinket nyomatókossan figyelmeztetjük, hogy ezen olcsóbb fajta jamok nem tiszta gyümölcsből készülnek, hanem rendszerint almával vannak keverve. Vevőink figyelmébe ajánljuk az eddig is kizárólag vállalatunk részére és általunk forgalomba hozott KIVALÓ MINŐSÉGŰ ALTALÁNOSAN ISMERT KOLÉNYI-FÉLE JAMKÉSZITMÉNYEKET, amelyekkel ma már minden üzlet, AMELY VENDÉGEINEK ELSŐRENDŰT KIVÁN NYUJTANI, NÁLUNK SZEREZ BE.

A felmondási jogot munkaadónak azonnal érvényesíteni kell, mert különben elévül. Amennyiben a törvényes rendelkezések figyelembevételével valamely munkaadónak joga vagy oka van alkalmazottját a szolgálatból felmondási idő nélkül és illetményei kiszolgáltatásának megszüntetése mellett azonnal elbocsátani, úgy e joggal a munkaadónak az eset felmerülésekor azonnal élnie kell, különben az alkalmazott illetményeinek kiszolgáltatását később jogosan meg nem tagadhatja. (C. 1901—III—12.)

Zwack likörgyár birtaljai a következők: különböző cocktailek és flipek, punchok, svéd, burgundi, vörös, angol stb. angostura, gin, whisky kirschgeist, abricotinbrandy, peachbrandy, olasz vermouthok, spanyol borok (malaga és sherry.)

JÉG szállítását vállalja és kifogástalanul teljesíti
ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég
Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396—32.

GRÓF SOMSSICH TIHAMÉR
BORGAZDASÁG- ÉS
KERESKEDELMI RT.

KÖZPONTI IRODA:
VI., Andrassy út 31. Tel.: 142—58.

A bírói oltalomban nem részesíthető kötbér. Egy falusi kereszmáros nyolcezer pengővel tartozott egyik fővárosi szesznagykereskedőnek. A nagykereskedő a tartozás megfizetésére haladékos adót adott, de a kereszmárossal egy írást íratott alá, amelyben a kereszmáros kötelezi magát arra, hogy az üzletében szükséges bort, sört, pálinkát és mindennemű szeszestitalt nála szerzi be, ha pedig a legkisebb mennyiséget másnál vásárolná, minden egyes esetben nyolcszáz pengő kártérítést és kötbért fizet a nagykereskedőnek. Később a kereszmáros tényleg vásárolt is néhány hordó bort egy másik kereskedőtől, mire a szesznagykereskedő az írás alapján kártérítést követelt a kereszmárostól, aki megtagadta a fizetést. Perre került a dolog és ez ügyben most döntött a Kúria. A felperes nagykereskedői kártérítési és kötbérfizetési keresetét a Kúria elutasította. A nagykereskedő, tehát a gazdaságilag nyilván erősebb fél szemben áll ebben az esetben — mondja a Kúria — a gazdaságilag gyengébb féllel, a falusi kereszmárossal, akit a megállapodás aláírására az készített, hogy nagyszűzű tartozását nem tudja kifizetni. Ebben a kényszerhelyzetben vállalkozott arra a kötelezettiségre, amely őt minden időbeli korlátozás nélkül a felperes nagykereskedőhöz köti az üzlete folytatásához szükséges áruk beszerzése tekintetében és ebben a kényszerhelyzetben vállalta a súlyos kötbérfizetési kötelezettséget. Ebben az alperes kereszmáros szorult helyzetének kihasználása és gazdasági szabadságának olyan mérvű korlátozása nyilatkozik meg, hogy — a Kúria megítélése szerint — ezeket a nagykereskedő részére biztosított jogosultságokat nem lehet bírói oltalomban részesíteni.

Vevőfogdosás esetén kártérítést kérhet a kárt szenvedett versenytárs iparos. A vevőfogdosás az üzleti versenynek oly neme, amely kétségtelenül az üzleti tisztességbe és a jó erkölcsökbe ütközik és a sértett versenytárs az ilyen magatartás abbahagyását és szándékosság és gondatlanság esetén a kár megtérítését követelheti. (1923. évi V. te. I. szakasz). Az abbahagyási és kártérítési keresetek az 1923. évi V. te. 38. szakasza értelmében az alperes üzlettelepére illetékes törvényszék hatáskörébe tartoznak. Kizáróan abbahagyás iránti kereset az idézett törvény 44. szakasza értelmében a kereskedelmi és iparkamarai választott bíróságnak hatáskörében is elintézhető.

Minden Kávés tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és liköröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Felmondás nélkül is lehet segédet bizonyos esetekben elbocsátani. Az 1884. évi XVII. te. 24. szakasza szerint a munkaadó a segédjét felmondás nélkül a következő okokból bocsáthatja el azonnal: a) ha nyereségvágyból eredő büncselekményt követ el; b) ha az iparos helyettese vagy az iparos egyik családtagja ellen tettesleg bántalmazást vagy súlyos becsülést követ el, kötelességei teljesítését makacsul megtagadja, vagy ha az iparos akarata ellenére egy egész munkanapon át igazolatlanul szünetelt; c) ha megintés láciára a ház vagy az üzlet biztonságát vigyázatlansága által veszélyezteti; d) ha három napnál tovább tartó szabadságvesztés büntetés alá kerül; e) ha a szerződésileg elvállalt munka teljesítésére képtelen; f) ha valamely undorító, vagy ragályos betegségben szenved; g) ha az iparos bizalmával való visszaélés által az üzlet érdekeit veszélyezteti; h) a kereskedősegéd, főnöke beleegyezése nélkül akár saját, akár más részére kereskedelmi ügyletekkel foglalkozik.

A „MALÁTA-PEZSGŐ-SÖR”
HOGYHA MINDIG ISSZA, EGÉSZSÉGÉT S PÉNZÉT
EGYRÉSZÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok,
székek, alpakka- és ezüstözött árúk,
hitelesített üveg- és porcellánárúk,
billiárdgolyó, billiárdposztó, dominó,
sakk, dákok stb. (új és használt).

**Evőeszköz, üveg- és porcellán-
áru és bútorok kölcsönzése.**

Költségvetés, árjegyzék díjtalan!
Alapítva 1888.

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra
a legalkalmasabb!

Gösta Lipót Vegytermékek Gyára. Tel.: J 316-19

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. — Óvakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIA
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.
Telefon: J. 310—63, J. 453—71.
Alapított 1824.

Garantált teljes zsírtartalmú

sajtjaink

mind-nél beszerezhető:
Palpusztai-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperial.

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort,
Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VII.,
Tömö ucca 33 a. sz. Telefon: József 361-10

A legkiválóbb sörkülönlegesség Szent István

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya